

SARAH KORNFIELD

THE
TRUE
ADEVARĂTUL

Traducere și note
de COSTEL POSTOLACHE

Coperta de MARIA MIU

INTEGRAL

Cuprins

Prolog / 11

ACTUL 1

Moartea pe Internet / 19

Alexandru Ducu Darie (În viață) / 27

Alexandru Ducu Darie (Mort) / 60

ACTUL 2

București – Decembrie 2019 –

Sosire / 85

Adevăratul: Partea I / 101

Adevăratul: – 2019 / 128

ACTUL 3

San Francisco/New York – Supraviețuire,
2019 / 157

Trează / 229

ACTUL 4

Un vis al arborilor, televiziunii
și fantomelor / 253

Epilog / 281

Mulțumiri / 285

Despre carte / 287

Despre autor / 293

PROLOG

Când am aflat că Diana Ross vrea să fie în filmul meu, am plâns. Când am aflat că *Disney* urma să fie producătorul, mi-am planificat pensionarea. Când mi s-a promis un buget de o sută de milioane de dolari, am știut că a venit momentul meu. Și... acolo era casa din Bel Air. Și apoi urma ca elicopterul să fie trimis de Bob Iger, președintele *Disney* – trebuia să sosească dimineața, să mă ducă la prânz în apartamentul executiv, astfel încât să mă pot întâlni cu Iger și Robert Chapek, CEO-ul *Disney*, pentru a discuta afacerea. Era amețitor.

Dar să pornim de la început cu căutarea mai detaliată, care m-a condus la strălucitoarele mele reușite de la Hollywood. În 2018 am aflat că iubitul meu de odinioară, acum prieten profund de peste treizeci de ani, era bolnav și, probabil, murea în București. Se stingea încet, liniștit, bându-se pe sine

---

până la moarte, și, pentru că locuiam atât de departe în California, nu puteam să mă bazez decât pe telefon pentru a afla adevărul.

„Iubito, sunt minunat! Sunt bine...” El nu s-ar fi oprit niciodată, nici nu ar fi reflectat la așa ceva, era întotdeauna bine... Dar nu mă mai lăsa să-l văd pe video. Devenea o fantomă.

„Dar, regizezi?” am întrebat.

„În fiecare zi! Fac un spectacol nou și va fi feroce. Șaizeci de oameni sunt pe scenă. Și va fi ca într-un război”, mi-a spus el prin sunetul aprinderii unei țigări, cu inhalarea sa lungă și uscată.

„Dar, îmi spun că ești bolnav.”, am pledat.

„Cine sunt *ei*?”

(*Ei.*)

Ar fi trebuit să mă opresc chiar acolo, ar fi trebuit să pun întrebarea cea mai grea – cine sunt „ei” în acest timp al vieților virtuale? Cine, într-adevăr, îmi trimitea un e-mail, rugându-mă să vin la București pentru a mă asigura că acest om este în siguranță? Nu știam cine sunt, doream doar să stau umăr la umăr cu el, în iluzia noastră că totul este bine.

Și nimic nu a fost bine. Trump, cu sufletul său rupt, a creat noi modele de ură în peisajul Americii. Violența țării mele se dezvăluia din nou și oamenii

---

ieșeau în stradă. Zilele au fost lente și am urmărit știrile de parcă ar fi fost realitate. A fost vremea mincinoșilor într-o lume a minciunilor. Nimic nu era bine.

„Ți-am spus că Trump va câștiga...”, mi-a spus el batjocoritor. „Ți-am spus că vine.”

„Ce urmează?” am întrebat, defensiv.

„Minciunile. Cele mai rele dintre toate... ale guvernului. Ți-am spus”, a spus el încet.

„Nu spune asta...”

El m-a întrerupt: „De ce nu? Am trăit prin Ceaușescu, am trăit prin naționalism real. Pot să o spun pentru că o pot vedea – din nou.”

Da, el putea vedea, eu nu puteam. Și murea. Acesta a fost adevărul. Încet. Dureros. Ciroza îl suga de resurse și îl usca. El nu mai era el în 2018, totuși, în mintea mea, era încă tânăr, cu ochi sefardici fluizi și căprui, înalt în mers, gură obraznică – arăta a vedetă de film din estul Europei... *Savoir fair*-ul evreiesc și turcesc, deși ar admite cu greu partea turcească și doar șoptit despre evrei. Fusese fiul unor vedete de film din România comunistă și trăise o viață din belșug într-un loc al iadului. L-am cunoscut în 1990 la Londra și am construit o legătură care a rezistat prin toate modificările dintr-o lume „post-comunistă”. Am crezut că lumea s-a schimbat, dar de-a lungul timpului am văzut că nu

---

se întâmplase, de fapt, nimic și ne-am retras în țările noastre de origine.

Apoi timpul ne-a dus la vale. El a rămas căsătorit și eu m-am căsătorit. Aveam familii și el conducea un teatru și a regizat spectacolele, și am rătăcit prin anii 2000 sperând să-l uit pe 1990, când l-am cunoscut, când eram tânără și credeam că sunt descoperitorul lumii. Deci, el e pe moarte, acest om al meu, acest om care nu era al meu, m-a adâncit în confuzie până în miezul meu. I-am trimis un sms cu valori de dragoste și frică. L-am sunat pentru a vedea de ce ar putea avea nevoie din Occident, dar nu a răspuns niciodată. M-am împrietenit online cu actori români, sperând că mi-ar putea spune despre sănătatea lui: eram o mașină de îngrijorare și izolare și nimic din toate acestea nu i-a oprit moartea. Ducu – asta era porecla lui – mă bântuia, deși nu era încă mort.

Ită cheia – Ducu era o persoană cu interese complexe și geniu creativ, pasiuni personale, anxietate globală, putere profesională și nesiguranță umană. El s-a ridicat dintr-o țară care era în cenușă, pentru a crea o carieră dedicată vieții artei. Dar durerea e că el a fost una dintre marile figuri romantice ale generației sale și poate că modul său de viață romantic i-au alimentat boala și moartea. Pentru mulți, existența a fost suficient de grea în România comunistă, dar, cumva, *el* a prosperat. Ce l-a făcut deopotrivă

---

rezistent la presiune, dar și creativ brilliant, când trăia într-o represiune constantă? Care erau umbrele pe care trebuia să le lumineze sau să le ignore pentru a-și găsi sensul? Cum a făcut-o? Devenind un *outsider* de succes în propria țară? De ce s-a simțit atât de pierdut, când inima lui era atât de autentică și reală?

Scriu despre viața lui cu înțelegerea deplină că nu sunt din cultura lui, totuși împărtășesc cultura unei lumi de teatru global, care este afectată de pierderea sa. Nu sunt istoric, totuși am fost prezentă în istoria sosirii lui pe o scenă internațională. Viața lui Ducu este un ghid pentru o nouă generație de artiști, un „cum să faci” avertisment pentru a trăi o viață autentică, complexă și originală – o viață în care se pot explora colțurile îndepărtate ale creativității și iubirii.

Așadar, pe 18 septembrie 2019, a murit, în cele din urmă. Am primit un sms de la un suflet bun din București, că el a plecat. Ziarele online au arătat înmormântarea, oamenii aplaudându-i sicriul în timp ce îl aduceau să stea în teatrul său. Mi s-au trimis poze cu sicriul în mijlocul lumânărilor albe așezate pe podea în holul teatrului. Am văzut poze cu Maria (fosta lui soție, dar și partener creativ). Era diafană, tristă și strângea mâna unui bărbat care părea să o țină cu picioarele pe pământ. Mi s-a spus că oamenii lăcrimau în cafenele. Mi s-a spus că artiștii teatrului

---

au plâns în tăcere, dincolo de sunete. Am stat singură în camera mea – nu puteam face nimic. Nu aveam cu cine să pot împărtăși asta. Așa că am decis să mă mint singură.

Acesta a fost momentul. Atunci s-a întâmplat, când mi-am închis simțurile și am început să caut o semnificație până la sfârșitul vieții sale – o semnificație care nu poate fi validată cu adevărat și care s-ar îndepărta de sub control. Și, permiteți-mi să vă explic – multe dintre numele din această poveste au fost schimbate pentru a proteja oamenii, deși voi împărtăși unele dintre numele unor persoane publice pentru context. De asemenea, am ales să nu vă povestesc despre copilul meu, nici despre copilul „Anyei”, nici despre copiii care au fost aduși în această poveste cu speranța de a mă convinge că e o istorie mai mare. Îmi pare rău că sunt vagă, dar...

(Ai încredere în mine.)

Acum, totul începe cu „Anya”, iubita iubitului meu, cea care a avut grijă de el spre sfârșitul vieții, îngerul lui, ce în curând va fi și al meu.

ACTUL 1

„Urmează-mă, cititorule! Cine ți-a spus că nu există iubire adevărată, fidelă, eternă pe această lume? Fie ca limba ticăloasă a mincinosului să fie tăiată! Urmează-mă, cititorul meu, și doar eu îți voi arăta o asemenea dragoste!”

Mihail Bulgakov
Maestrul și Margareta

MOARTEA PE INTERNET

M-am trezit atât de șocată de moartea lui Ducu, încât m-am îndepărtat de prieteni și familie și m-am ascuns în camera mea. Nu puteam vorbi despre moartea lui, ci doar o simțeam în corpul meu. Singura comunicare de care am fost atrasă a fost pe internet. Așadar, la știrea morții sale, am postat o fotografie a lui pe Facebook, cu câteva cuvinte și am simțit că este o durere reală.

Anya pusese o fotografie pe *wall*-ul ei de Facebook în aceeași noapte în care Ducu a murit. Era o imagine a cerului, norii s-au dungat și lumina s-a rupt de pe clădirile din București. Imaginea mi-a vorbit imediat, mi-a reflectat exact gândurile – cerul era acum mai puțin minunat cu el plecat. Am dat *like* fotografiei.

Apoi ea a dat *like* la o postare pe care am făcut-o pentru a celebra viața lui Ducu. Următorul pas, ea

a postat imagini cu lucruri de-ale lui Ducu într-un apartament și m-a lovit faptul că, poate, erau imagini de la o persoană care îl cunoștea cu adevărat. Vedeți, Ducu mă iubise, dar Ducu a iubit multe femei, avea un apetit enorm pentru mâncare, călătorii, sex și romantism. Și știam asta de multă vreme, nu mi-a părut neobișnuit, fiind crescută într-un teatru, noi tindem să fim oameni care trăiesc în afara liniilor de demarcație și iubesc profund în moduri ciudate. Așa că Anya chiar ar fi putut, credeam, să aibă o legătură reală cu el. Mi-au „plăcut” mai multe din fotografiile ei, apoi am primit un text de la ea.

Mesajul Anyei a fost simplu, dulce. A spus că a auzit despre mine de la Ducu, că știa că m-a iubit și că i-ar plăcea să-mi vorbească. Ne-am propus să folosim Facebook pentru a vorbi una cu alta și, la câteva zile după 18 septembrie 2019, mi-am tras mașina pe marginea drumului pentru a răspunde apelului ei de la București.

„Sarah?”

Vocea ei era tânără, ușoară și foarte clară prin Facebook Messenger.

„Da. Anya?”

„Da, eu sunt. Mă bucur enorm să-ți aud vocea.”

„Și eu. Ce mai faci?”

„O, ești amabilă, cum a spus Ducu...”

„Nu știi despre asta...”

„Da, dar știi că a murit?”

„Da. Erai... aproape?”

„Da. Foarte.”

„Erai...”

„Eram prietena lui.”

Nu știam că are o prietenă. Vorbisem pe 18 august, ziua mea de naștere, și el mi-a spus că se uită la un apus de soare în munți, că își dorea să-l poată împărtași cu mine, că mă iubește. Am clătinat din cap. Dar asta era plauzibil, mi-am spus, știam că mă poate iubi și poate iubi și pe alta...

„Îmi pare foarte rău pentru pierderea ta” m-am oferit eu.

„Și pentru tine. Mi-a spus atât de multe despre tine.”

„Ți-a spus despre New York?”

„Da!”

„Ți-a spus cum ne-am întâlnit la Londra?”

„Da, la un teatru?”

„Da, la Royal Court Theatre, în 1990.”

„Da, da, mi-a spus.”

„Anya, poți să-mi spui puțin despre cum a fost sfârșitul pentru el? Nu am nicio informație despre ultimele zile din viața lui.”

„Ei bine, da. Era foarte bolnav, știi, și era foarte curajos. A murit singur, știi... era în comă și eu nu am putut să-l văd...”

„Oh, este groaznic!”

„A fost teribil. La sfârșit, mulți oameni din jurul lui au fost foarte răi, au încercat să ne țină despărțiți și să-l dețină... ei dețin memoria lui.”

„Ce înseamnă asta? Să dețină memoria lui?”

„Dar... e greu pentru un american să înțeleagă...”

„Ei bine, da...”

„Dar, pot încerca să explic?”

„Ar fi grozav, mulțumesc!”

„Da. Dar nu acum. Putem vorbi mai târziu? Am aici o prietenă care mă înnebunește și trebuie să ies cu ea. În câteva ore?”

„Da. În câteva ore”, am răspuns și am plecat acasă foarte repede, mândră de mine că am găsit pe cineva real cu care să vorbesc. Dar la ce se referise ea că existau oameni care erau răi pentru el la sfârșitul vieții sale? De ce ar fi asta? De ce nu mi-a împărtășit asta? Îmi spusese de multe ori că lucrurile bune sunt greu de găsit în România, deși făcuse teatrul pe care îl iubea, spunea poveștile pe care voia să le spună. Ce a vrut ea să lanseze?

Am condus peste dealurile din San Francisco înapoi la oceanul lângă care trăiam. Am condus peste denivelări și gropi, nu m-am gândit la nimic altceva decât la trupul lui mort. Am încercat să nu mă gândesc la Lars. Am încercat să nu mă gândesc la mâinile lui, la calusurile de la lucrul la velierele

---

pe care le construise de mulți ani. Am încercat să nu mă gândesc la ochii lui căprui, amabili, așa de plini de bunătate, că m-am simțit prost prin comparație. Nu un artist, ci un meșter. Știam că îl pierdusem pe Lars pentru că nu fusesem suficient de curajoasă ca să mă las iubită.

Lars și cu mine încercasem de mulți ani să fim împreună. Îl cunoscusem printr-un prieten din Hawaii, iar Lars, înalt, întunecat și scandinav, fusese singurul bărbat din ani pe care îl iubisem la prima vedere. Ne îndrăgostisem unul de celălalt foarte direct, dar circumstanțele ne îndepărtaseră întotdeauna: circumstanța însemna adesea Ducu și confuzia mea, teama mea că nu văzusem relația cu el. Deși, de ani de zile, mi se spusese că ar trebui să încerc să trec peste Ducu, să merg mai departe, să-l consider o mare amintire, dar am revenit, în convulsii, dând rotocoale la locul crimei – relația noastră –, și am simțit mereu atingerea unei pânze întrețesute de dor și vinovăție.

Deci, având în vedere labirintul în care mă aflam, am încercat să nu mă gândesc la Lars în acea zi, m-am limitat să mă gândesc doar la morți, pentru că așa mă simțeam cel mai confortabil.

Câteva ore mai târziu, am luat o ceașcă de cafea și m-am așezat pe patul meu. Am sprijinit pernele și m-am simțit singură. Ultimii patru ani fuseseră

îngrozitori. La doar câteva zile după ce Trump a fost ales, părinții mei au avut un accident violent de mașină. Efectul a fost imediat. Tatăl meu s-a târât din mașină până la ușa mamei și, după ce a deschis-o, a știut imediat că era paralizată. A devenit tetraplegică și au trecut câțiva ani reînvățând să vorbească, să mănânce și să încerce să meargă. La numai o lună după accident, am fost diagnosticată cu cancer și m-am chinuit prin intervenții chirurgicale și tratamente, și asta în absența lui Lars, pe care l-am respins – așa că, da, am simțit că sunt singură.

Dincolo de fereastră, Oceanul Pacific își revărsa furia asupra mea. Am încercat să nu îl ascult, sfatul lui că eram în derivă, că eram prea aproape de vocile din mine, aspre voci, o mare de gânduri negative. Am încercat să nu ascult oceanul. Am încercat să nu mă ascult. Voiam doar ca Anya să-mi spună despre ultimele zile ale lui Ducu, să aflu adevărul despre moartea lui, pentru că poate asta ar avea un sens pentru viața mea.

„Sarah?”

„Da, salut, Anya?”

„Te deranjez?”

„Nu, deloc...”

„Pentru că nu vreau să te deranjez...”

„E foarte politicos, nu, nu deranjezi...”

„...Pentru că... chiar vreau să vorbesc cu tine. A fost foarte greu.”

„Spune-mi...”

„E mort. Ce voi face?”

„Este foarte greu...”

„A suferit atât de profund și am încercat să-l ajut, dar era prea târziu... doar l-au aruncat, ca și cum viața lui nu mai însemna nimic. Nimeni nu l-a înțeles și erau atât de răi...”

„Răi?”

„Da, și acum vor doar să-l arunce și să-l uite pe el și pe mine...”

„Aruncat” – aceasta fusese cea mai mare teamă a sa. Îmi spusese asta. Că din toată arta lui n-ar mai rămâne nici măcar o amintire, nimic legat de viața lui. Că ar fi uitat. Îmi povestise despre experiența lui legată de un scandal apărut în 1985 – în perioada de vârf a domniei totalitare – care a dus la îndepărtarea identității lui vreme de un an, din cauza montării cu piesa *Jolly Joker* de Tudor Popescu. Conform liniei comuniste, el fusese declarat neoficial *persona non-grata*, izolat de autorități, așa că a rămas fără un teatru în care să muncească și să creeze. A vorbit despre asta doar de câteva ori, nu a trebuit să spună mai multe, era clar că experiența îi lăsase o cicatrice, că luase decizia de a nu mai deveni

---

invizibil niciodată, deși trauma se ținea după el ca o umbră profundă.

Dați-mi voie să vă povestesc despre Ducu și despre Bucureștiul lui – ei bine, este ideea mea despre istoria lui, una văzută prin lentila ochilor mei americani.

Despre autor

Sarah Kornfeld este o scriitoare americană născută și crescută în teatrul experimental din New York, unde a jucat cu The Bread and Puppet Theatre, Judson Poets Theatre și The Ridiculous Theatrical Company.

Este absolventă a Colegiului Sarah Lawrence și a primit pregătire profesională la The Royal Court Theatre din Londra. Piesa ei, LOVEDEATH OF CLOWNS, a fost produsă la Theater For The New City din New York.

Romanul ei de debut, WHAT STELLA SEES, a fost publicat de Cove International Publishers în 2018 și a foarte bine primită în Statele Unite și Regatul Unit.

Este membru al Uniunii Naționale a Scriitorilor din SUA și locuiește lângă mare, în zona golfului California.